

Alþingi
Nefndasvið
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 15.1.2018
Tilvísun: 201801-0027/0.03.02

Umsögn um frumvarp til laga um þjónustu við fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir, 26. mál.

Vísað er til beiðni velferðarnefndar Alþingis eftir umsögn um frumvarp til laga um um þjónustu við fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir sem barst í tölvupósti, dags. 18. desember 2017.

Vinnueftirlitið gerir eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið:

Notendastýrð persónuleg aðstoð (11. gr.)

Samkvæmt 1. mgr. 11. gr. frumvarpsins kemur fram að notendastýrð persónuleg aðstoð skuli vera skipulögð á forsendum notandans og undir verkstýringu og verkstjórn hans. Ef notandinn á erfitt með að annast verkstjórn vegna fötlunar sinnar skal hann eiga rétt á aðstoð við hana. Aðstoðin skal um leið vera heildstæð þar sem þjónustukerfi félags-, heilbrigðis- og menntamála samhæfa aðstoð sína í þágu þess sem nýtur hennar.

Samkvæmt þessu ákvæði frumvarpsins er það skýrt að frumvarpið geri ráð fyrir að notandinn skuli fara með verkstjórn þeirra starfsmanna sem munu veita honum þjónustu og aðstoð skv. 11. gr. frumvarpsins í skilningi 20. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, með síðari breytingum. Notandinn mun því bera þær skyldur sem á verkstjórum hvíla skv. 21.-23. gr. laga nr. 46/1980. Hins vegar er hvergi kveðið ótvírætt á um það hver skuli teljast atvinnurekandi í skilningi laganna og bera ábyrgð á því að gætt sé fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar og hollustuhátta þeirra starfsmanna sem munu veita notandanum þjónustu og aðstoð í skilningi 11. gr. frumvarpsins skv. lögum nr. 46/1980. Samkvæmt 1. mgr. 12. gr. laga nr. 46/1980 telst hver sá vera atvinnurekandi í skilningi laganna sem rekur atvinnustarfsemi. Þar sem viðkomandi sveitarfélög munu bera ábyrgð á framkvæmd aðstoðarinnar, sbr. 4. mgr. 11. gr. frumvarpsins, og þar með greiða laun þeirra starfsmanna sem munu veita notendum þjónustu og aðstoð skv. frumvarpinu þá telst viðkomandi sveitarfélag vera sá sem rekur þá atvinnustarfsemi sem fellst í notendastýrðri persónulegri aðstoð, m.ö.o. telst viðkomandi sveitarfélag því vera atvinnurekandi í skilningi laga nr. 46/1980 skv. frumvarpinu. Af framangreindum ástæðum ber sveitarfélagið einnig ábyrgð á því að starfsmönnum sé greitt í samræmi við kjarasamninga. Til að taka af öll tvímæli og tryggja skýrleika laga og vandaða lagasetningu þá mælir Vinnueftirlitið eindregið með því að bætt verði við nýjum málslíð við 4. mgr. 11. gr. frumvarpsins, svohljóðandi:

Sveitarfélög bera ábyrgð á starfsaðstæðum þeirra starfsmanna sem veita notendum aðstoð og þjónustu skv. þessari grein í samræmi við lög og kjarasamninga á hverjum tíma.

Vinnutími þeirra starfsmanna sem munu veita notendum aðstoð og þjónustu (11. gr.)

Vinnueftirlitið vill vekja athygli velferðarnefndar á því að samfara því að þetta frumvarp taki gildi falla niður lög nr. 59/1992 um málefni fatlaðs fólks og því fellur einnig úr gildi 9. mgr. bráðabirgðarákvæðis í lögum nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, með síðari breytingum, sem kveður á um heimild til að víkja frá ákvæðum 53. og 56. gr. um hvíldartíma og næturvinnutíma þeirra starfsmanna sem veita einstaklingum þjónustu og aðstoð á grundvelli samstarfsverkefnis ríkis, sveitarfélaga og heildarsamtaka fatlaðs fólks um notendastýrða persónulega aðstoð samkvæmt ákvæði til bráðabirgða IV í lögum nr. 59/1992 um málefni fatlaðs fólks, með síðari breytingum. Ef frumvarp þetta mun ekki gera ráð fyrir því að lögum nr. 46/1980 verði breytt í samræmi við framangreint bráðabirgðarákvæði þá munu þeir kjarasamningar sem gerðir hafa verið við starfsmenn sem sinna þjónustu og aðstoð við notendur á grundvelli núverandi laga nr. 59/1992 ekki lengur vera í samræmi við vinnutímaákvæði laga nr. 46/1980 eftir að þetta frumvarp verður að lögum, en það getur haft áhrif á framkvæmt aðstoðar og þjónustu við notendur skv. notendastýrðri persónulegri aðstoð frá því sem hún er nú.

Að öðru leyti gerir Vinnueftirlitið ekki athugasemdir við frumvarpið að svo stöddu.

Virðingarfyllt
f.h. Vinnueftirlitsins

Björn Þór Rögnvaldsson

Þórunn Sveinsdóttir